

«Պտղի սեռով պայմանավորված խտրական ընտրության կանխարգելումը՝ բուժաշխատողների վերաբերմունքի փոփոխության և խորհրդատվական հմտությունների բարելավման միջոցով»

2023թ. հունիսի 13-16-ը Երևան քաղաքում ՀՀ ԱՆ «Ակադեմիկոս Ս. Ավդալբեկյանի անվան առողջապահության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ հետ ՄԱԿ-ի Բնակչության հիմնադրամի և ՕքսեՋեն հիմնադրամի կողմից համատեղ կանցկացվի «Պտղի սեռով պայմանավորված խտրական ընտրության կանխարգելումը՝ բուժաշխատողների վերաբերմունքի փոփոխության և խորհրդատվական հմտությունների բարելավման միջոցով» թեմայով դասընթացը: Ծրագիրը հաստատվել է ՀՀ առողջապահության նախարարի հրամանով: Թիրախային լսարանը՝ մանկաբարձ-գինեկոլոգներ, ընտանեկան բժիշկներ, ռադիոլոգներ: Մասնակիցներին կշնորհվի ՇՄՁ 14 տեսական և 2 գործնական կրեդիտ: Լրացուցիչ տեղեկատվության համար կարող եք զանգահարել 091419894 հեռախոսահամարով:

ԾՐԱԳԻՐ

«ՊՏԴԻ ՍԵՌՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ԽՏՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄԸ՝ ԲՈՒԺՄԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑՈՎ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Հունիսի 13-16, 2023թ., ք. Երևան («Մեսսիեր 53» հյուրանոց, Վարդանանց փ. 15/4)

ՀՀ ԱՆ «Ակադեմիկոս Ս. Ավդալբեկյանի անվան առողջապահության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ,

ՄԱԿ-ի Բնակչության հիմնադրամ,

ՕքսեՋեն հիմնադրամ

Օր 1՝ հունիսի 13		
10:00-10:15	Բացման և ողջույնի խոսք ԱԱԻ/ՄԱԲՀ	
10:15-11:00	Դասընթացավարների և հանդիպման մասնակիցների ներկայացում՝ «Սառույցկոտրուկ» անվանախաղ	
11:00-11:30	Դասընթացի նպատակի և օրակարգի ներկայացում	Կարինե Սարիբեկյան
11:30-12:00	Նախաթեստ-անվանական	
Մոդուլ 1 Պտղի սեռով պայմանավորված (ՊՄՊ) հղիության խտրական ընդհատումները և նորածինների սեռերի անհամամասնության հիմնախնդիրը միջազգային և ազգային համատեքստում: Ազգաբնակչության բնական շարժի և վերարտադրողական վարքագծի որոշիչները		

12:00-13:00	Դասախոսություն Պտղի սեռով պայմանավորված հղիության խտրական ընդհատումների գլոբալ հիմնախնդիրը և դրանց դեմ պայքարի միջազգային փորձը	Կարինե Սարիբեկյան / Նունե Ասրյան
13:00-14:00	Ընդմիջում	
14:00-15:00	Դասախոսություն Նորածինների սեռի անհամամասնության հիմնախնդիրը Հայաստանում և վերջինիս ազդեցությունը բնակչության սեռատարիքային կազմի միտումների վրա	Կարինե Սարիբեկյան / Մերի Խաչիկյան
15:00-16:00	Թեմատիկ տեսաֆիլմ՝ Նորածինների սեռերի անհամամասնությունը Հայաստանում https://youtu.be/6YCAeIDqjRs Ֆիլմի դիտում և կարծիքների փոխանակում	Կարինե Սարիբեկյան / Նունե Ասրյան
16:00-16:30	Օրվա նյութի ամփոփում. հարց ու պատասխան	
Օր 2՝ հունիսի 14		
10:00-10:40	Ընտանիքի կազմի նախապատվությունները, վերաբերմունքը տղա ու աղջիկ երեխաների հանդեպ: Խմբային աշխատանք թեմատիկ հարցադրումներով և ինտերակտիվ քննարկումով	Մերի Խաչիկյան / Գոհար Երիմյան
10:40-11:40	Դասախոսություն Ազգաբնակչության բնական աճի և վերարտադրողական վարքագծի որոշիչները Հայաստանում՝ նախապատմություն և հետագա զարգացումներ	Մերի Խաչիկյան / Կարինե Սարիբեկյան
11:40-12:00	Վարժանք-սառույցկոտրուկ «Այսբերգ»	
12:00-13:00	Ընդմիջում	
Մոդուլ 2 Հղիության արհեստական ընդհատումների, այդ թվում սելեկտիվ աբորտների կանխարգելմանը վերաբերող ազգային քաղաքականությունը և օրենսդրական կարգավորումները: Պտղի սեռով պայմանավորված ապօրինի աբորտները, ինքնուրույն հրահրված հղիության ընդհատումները և դրանց էթիկական ու զենդերային ասպեկտները		
13:00-14:00	Դասախոսություն Ազգային քաղաքականության և իրականացված ծրագրերի արդյունավետությունը, ներկայիս մարտահրավերները Տեսաֆիլմ՝ «Եթե ես ծնվեի.....» https://armenpress.am/arm/news/885751/g-hayastanum-serov-paymanavorvats-hxiuty-an-arhestakan.html	Կարինե Սարիբեկյան / Գոհար Երիմյան
14:00-15:00	Գործնական աշխատանք ՊՄՊ հղիության խտրական ընդհատումների հիմնախնդրի շուրջ պատկերացումների պարզաբանում: Խմբային աշխատանք, ինտերակտիվ քննարկումներ թեմատիկ հարցադրումներով, քննարկման արդյունքների արձանագրում և ամփոփում	Կարինե Սարիբեկյան / Անի Մատինյան
15:00-16:00	Դասախոսություն Հղիության արհեստական ընդհատումներին, այն թվում սելեկտիվ աբորտին առնչվող օրենսդրական	Կարինե Սարիբեկյան / Մերի Խաչիկյան

	կարգավորումները և նորմատիվ ակտերը Հայաստանում	
16:00-16:30	Օրվա նյութի ամփոփում. հարց ու պատասխան	
Օր 3՝ հունիսի 15		
10:00-11:00	Դասախոսություն Առավել հաճախ տրվող հարցեր պտղի սեռով պայմանավորված աբորտների և կնոջ կողմից հրահրված հղիության ընդհատումների վերաբերյալ	Մերի Խաչիկյան / Գոհար Երիմյան
11:00-11:40	Թեմատիկ տեսաֆիլմ՝ սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատումները, որպես ընտանիքում և հասարակության մեջ կանանց և աղջիկ երեխաների հանդեպ խտրական վերաբերմունքի դրսևորում: «Բավական» տեսաֆիլմի դիտում և քննարկում, https://vimeo.com/91055855 Password: Bavakan54321	Կարինե Սարիբեկյան / Անի Մատինյան
11:40-12:20	Դասախոսություն Ինովացիոն լաբորատոր և վերարտադրողական տեխնոլոգիաների օգնությամբ պտղի սեռի խտրական ընտրությունը՝ բժշկական էթիկայի տեսանկյունից	Նունե Ասրյան / Շուշանիկ Գրիգորյան
12:20-13:00	Գործնական աշխատանք Ապօրինի և/կամ կնոջ կողմից ինքնուրույն հրահրված հղիության ընդհատման իրական դեպքերի անանուն ներկայացում և քննարկում: Աշխատանք լսարանում, վարողների և մասնակիցների կողմից առանձին դեպքերի ներկայացում, կանխարգելման հնարավորությունների քննարկում, ամփոփում	Կարինե Սարիբեկյան / Գոհար Երիմյան
13:00-14:00	Ընդմիջում	
Մոդուլ 3 Պտղի սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումների և դրանց հետևանքների կանխարգելումը՝ բուժաշխատողների խորհրդատվական և հաղորդակցական հմտությունների բարելավման և հանրային իրազեկման համայնքային ծրագրերում նրանց ներգրավման միջոցով		
14:00-14:30	Դասախոսություն Նախաաբորտային խորհրդատվություն՝ սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումների կանխարգելում և ռիսկերի նվազեցում	Նունե Ասրյան / Գոհար Երիմյան
14:30-15:00	Դասախոսություն Հետաբորտային խորհրդատվություն՝ անցանկալի հղիությունների կանխարգելումը և հակաբեղմնավորիչ միջոցների տրամադրման սկզբունքները	Գոհար Երիմյան / Մերի Խաչիկյան
15:00-15:30	Դասախոսություն	Գոհար Երիմյան / Մերի Խաչիկյան

	Համապարփակ բուժօգնություն, խնամք և ուղորդում պտղի սեռով պայմանավորված անապահով աբորտների բարդությունների դեպքում	
15:30-16:15	Գործնական աշխատանք Նախա և հետաբորտային խորհրդատվության հմտությունների բարելավում: Խմբային աշխատանք՝ Իրավիճակային սցենարներ, դերային խաղարկում	Մերի Խաչիկյան / Նունե Սարյան / Գոհար Երիմյան
16:15-16:30	Օրվա նյութի ամփոփում.հարց ու պատասխան	
Օր 4՝ հունիսի 16		
10:00-11:00	Դասախոսություն Գենդերային դերեր և կարծրատիպեր: Գենդերային անհավասարության խնդիրները առողջապահության ոլորտում:	Զարուհի Տոնոյան
11:00-11:30	Թեմատիկ տեսաֆիլմեր՝ 1. Օրենքով թաքնված սելեկտիվ աբորտ. https://m.mamul.am/am/video/26787617/p3668 2. Ասա քո խոսքը բռնության դեմ. https://armenia.unfpa.org/en/video/speak-out-against-violence Ֆիլմերի դիտում, քննարկում, կարծիքներ և առաջարկություններ	Կարինե Սարիբեկյան / Շուշանիկ Գրիգորյան
12:30-13:30	Դասախոսություն Ներգրավված հայրություն՝ ազդեցությունը պտղի խտրական ընտրության և գենդերային անհավասարության վրա	Կարինե Սարիբեկյան / Անի Մատինյան
13:30-14:30	Ընդմիջում	
14:30-15:00	Եկեղեցու դիրքորոշումը և դերակատարումը հղիության արհեստական ընդհատումների, այդ թվում սելեկտիվ աբորտների կանխարգելման հարցում: Հարցազրույց Տեր Եսայի քահանա Արթենյանի հետ. https://iravaban.net/352079.html Նյութի ընթերցում, քննարկում	Մերի Խաչիկյան / Շուշանիկ Գրիգորյան
15:00-15:30	Դասախոսություն Հասարակության և մասնագիտական հանրության ընկալումը և վերաբերմունքը ՊՄԽ ընտրությամբ պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատման երևույթին և մասնակցությունը դրա կանխարգելման գործընթացին: Նյութի ամփոփիչ ներկայացում: Եզրահանգումներ	Կարինե Սարիբեկյան / Մերի Խաչիկյան
15:30-16:00	Հետթեստ-անվանական	
16:00-16:15	Վարժանք-սարդոստայն	
16:15-16:30	Դասընթացի արդյունավետության և կրթական կարիքների գնահատման թերթիկի լրացում	
16:30-17:00	Դասընթացի արդյունքների ամփոփում, վերապատրաստման դասընթացի փակում	

Թիրախային լսարան՝ մանկաբարձ-գինեկոլոգներ, ընտանեկան բժիշկներ, ռադիոլոգներ:
Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 15-25 հոգի:

